

CMEPIUS
NOVIČNIK
SEPTEMBER 2016

NOVIČNIK

CMEPIUS

V rokah držite posebno številko Novičnika, za katero smo se ob zaključku zadnjih projektov programa Vseživljenjsko učenje (2007–2013), ki ga bolje poznate pod imeni podprogramov Comenius, Leonardo da Vinci, Grundtvig, Erasmus in eTwinning, odločili, ker želimo pokazati, kakšen pečat je pustil v slovenskem izobraževalnem prostoru, kako široko paleto organizacij in posameznikov je dosegel in kakšni so njegovi trajni učinki ter rezultati.

Snovalci Novičnika smo želeli izpostaviti spremembe, ki so bile posledica mednarodnega sodelovanja; kako je naša skupna pot vplivala na dvig kakovosti izobraževanja v slovenskem prostoru, kako so mednarodni projekti in mobilnosti spodbujali razvoj učiteljev in vseh, ki izvajajo izobraževanje in usposabljanje, in ne nazadnje, kako smo rasli tudi mi, ki skrbimo za uspešno izvedbo in umeščanje mednarodnih projektov v nacionalni prostor.

Poudariti smo želeli tudi prispevek, ki ga doprinaša mednarodno sodelovanje pri krepitevi številnih spretnosti sodelujočih, pri čemer bi posebej izpostavili vse pomembnejše medkulturne kompetence.

Vsem, ki ste se že podali na pot mednarodnega sodelovanja, bi radi izpostavili dosežke, ki so plod skupnega prizadevanja, obenem pa verjamemo, da bo Novičnik spodbudil vse tiste, ki se zanj še odločajo. Pri tem naslavljam predvsem vodstva izobraževalnih organizacij, saj so le-ta ključna za doseganje ciljev, tudi s pomočjo mednarodnega sodelovanja, kot so večkrat izpostavili tudi sami avtorji prispevkov.

Vabljeni v svet mednarodnega sodelovanja, iskanja skupnih rešitev za sorodne izzive, s katerimi se srečujejo izobraževalne institucije pri nas in v tujini.

Prijetno branje vam želimo!
Uredništvo

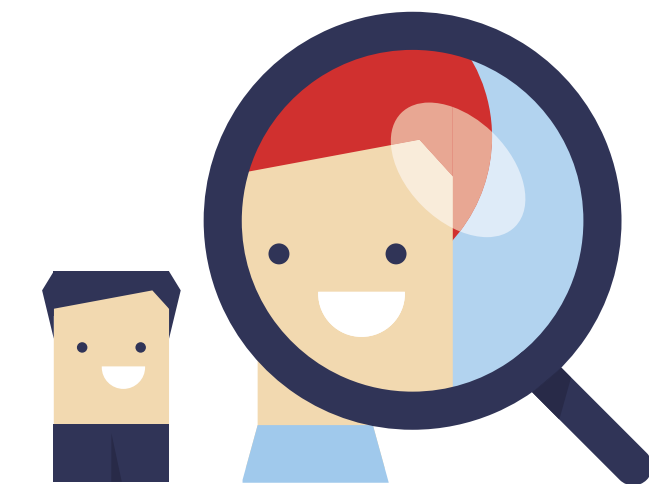
Naša rast s programom Vseživljenjsko učenje

dr. Alenka Flander,
direktorica CMEPIUS-a

Od leta 2007 dalje je s programom Vseživljenjsko učenje tudi CMEPIUS skupaj s svojimi zaposlenimi rasel in dozorel v enega ključnih akterjev na področju internacionalizacije slovenskega izobraževalnega prostora.

Spomladi se je zaključil zadnji projekt v okviru programa Vseživljenjsko učenje. Čeprav je njegov naslednik Erasmus+ že v tretjem letu izvajanja in je leto 2016 namenjeno pripravi na vmesno evalvacijo izvajanja programa Erasmus+, je to priložnost tudi za pogled nazaj, na sedem let preteklega programa in refleksijo o tem, kaj smo se s programom in skozi program učili in naučili.

Od leta 2007 dalje je s programom Vseživljenjsko učenje tudi CMEPIUS skupaj s svojimi zaposlenimi rasel in dozorel v enega ključnih akterjev na področju internacionalizacije slovenskega izobraževalnega prostora. Če smo bili na začetku programa Vseživljenjsko učenje še usmerjeni zgolj in predvsem v izvajanje osnovnih postopkov (kot so npr. promocija razpisa, dodelitev sredstev in preverjanje izvedenih projektnih aktivnosti), so ti koraki skozi leta postali zgolj nujni osnovni gradniki za naše delo. V nas je dozorelo spoznanje, da bomo le s stalno aktivnostjo in z delom v smeri sistemske umeščenosti vseh naših projektnih in programskih aktivnosti lahko dejansko prispevali k uresničevanju ciljev Slovenije in Evrope na področju izobraževanja in usposabljanja. Ti cilji so uresničevanje načela vseživljenjskega učenja in mobilnosti, izboljšanje kakovosti in učinkovitosti izobraževanja in usposabljanja,

uveljavljanje pravičnosti, socialne kohezije in aktivnega državljanstva ter spodbujanje ustvarjalnosti in inovativnosti, vključno s podjetništvom, na vseh ravneh. Gre za široka in kompleksna področja in programi, kot je bil VŽU oziroma je trenutno Erasmus+, so oblikovani prav z namenom razvoja in podpiranja ustreznih aktivnosti za doseganje teh ciljev.

Da bi lahko s projekti mobilnosti prispevali k evropskim ciljem, morajo biti naši sodelavci, koordinatorji programa seznanjeni s tem, kako mobilnost vpliva na osebni razvoj, razvoj kompetenc in multikulturne odprtosti, ter tudi kaj pomaga pri iskanju službe in ustvarjanju kariere. Pri mobilnosti učiteljev in učnega osebja morajo prepoznati mehanizme, ki pripomorejo k trajnostnemu učinku te izkušnje na institucije, saj so učitelji nosilci inovativnega razvoja. Poznati morajo mehanizme in strategije internacionalizacije in zagotavljanja kakovosti mobilnosti, razvoja kompetenc učiteljev, internacionalizacije učnih vsebin in internacionalizacije doma, pa tudi prenos izkušenj in učinkov znotraj posamezne institucije in v širše okolje.

Pri projektih sodelovanja lahko koordinatorji ustrezno svetujejo in usmerjajo projekte le, če vedo, kakšna je dejanska vrednost projektnih rezultatov za posamezno ugotovljeno potrebo, učno metodo, način ali strategijo, če so seznanjeni, kako izobraževalne institucije uporabljajo refleksijo in vzajemno učenje v okviru mednarodnih partnerstev za izboljšanje kakovosti izobraževanja ter znajo oceniti trajnost inovacij, mednarodnega sodelovanja in razvoj mednarodnih mehanizmov in politik.

Le z lastno usposobljenostjo, zavzetostjo in s kakovostnim delom lahko pomagamo našim prijaviteljem, da doprinesejo svoj kamenček v mozaiku evropskih in nacionalnih ciljev.

Skupaj z delom in izvajanjem programa Vseživljenjsko učenje smo se tako učili in spoznavali pomen poglobljenega poznavanja širšega konteksta delovanja naših prijaviteljev, posameznikov in institucij ter tudi nacionalnih usmeritev in politik na vseh področjih izobraževanja in usposabljanja. Ker smo se zavedali, da le z lastno usposobljenostjo, zavzetostjo in s kakovostnim delom lahko pomagamo našim prijaviteljem, da doprinesejo svoj kamenček v mozaiku evropskih in nacionalnih ciljev, smo se skozi leta tudi sami učili, usposabljali in nadgrajevali svoje vedenje in poznavanje ključnih razvojnih področij našega dela.

Naučili smo se, da so projekti lahko sicer dobro vodeni in izvajani, a če niso del širše slike in njihove aktivnosti ne prispevajo k skupnim ciljem programa, v toku časa ne spremenijo prav veliko. Če namreč projekt ni ustrezno umeščen glede na zelene cilje programa, bodo projektni rezultati kljub trudu in angažiranosti projektnih partnerjev in nas na CMEPIUS-u ostali zgolj v interesu in uporabi projektne skupine, medtem ko bo njihov vpliv na okolje, državo ali Evropo zgolj minimalen.

Tako smo skozi program Vseživljenjsko učenje postali nacionalna agencija, ki jo tudi Evropska komisija prepozna po odličnem delu in nas vključuje v svoja strokovna telesa in delovne skupine.

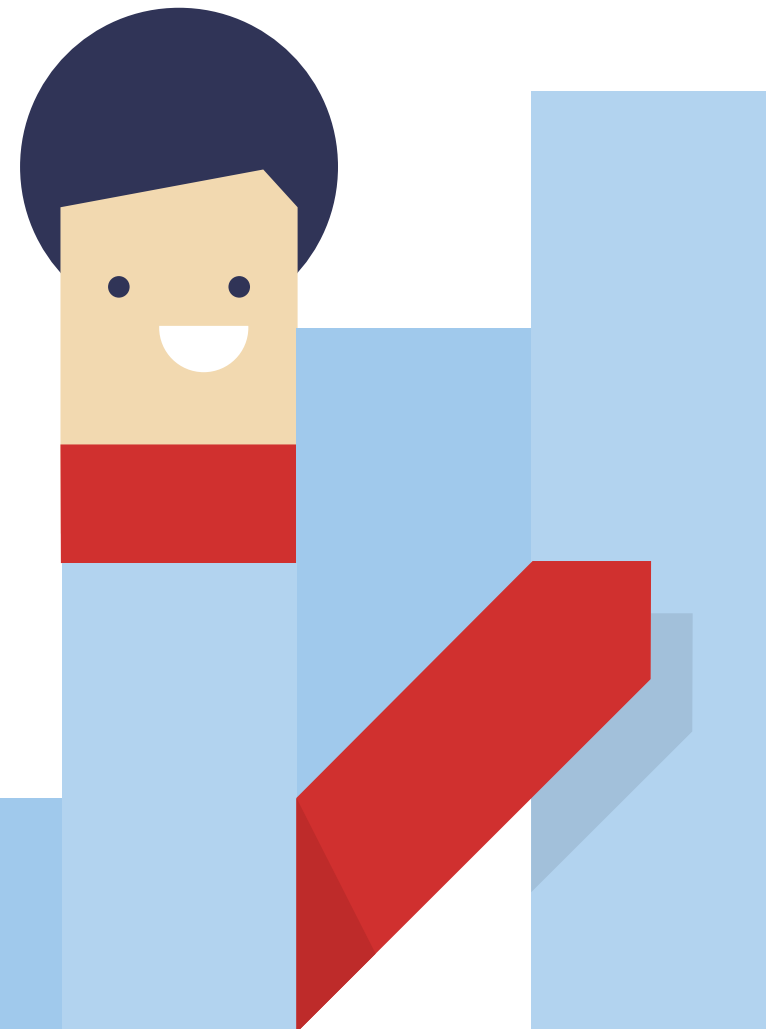
Zaradi vsega navedenega smo precej vlagali v razvoj CMEPIUS-a ter spodbujali svoje sodelavce, da se razvijajo v strokovnjake na teh področjih; nekaj naših sodelavcev je postalo neprecenljiv sogovornik pri razpravah na temo mednarodnega sodelovanja v izobraževanju na šolskem področju, področju poklicnega in strokovnega izobraževanja, v izobraževanju odraslih oziroma v visokem šolstvu. Tako smo skozi program Vseživljenjsko učenje postali nacionalna agencija, ki jo tudi Evropska komisija prepozna po odličnem delu in nas vključuje v svoja strokovna telesa in delovne skupine. Naša poročila in delovni načrti so ocenjeni kot strokovni, naravnani na kakovost in v doseganje zelenih učinkov. Naš trud pri usposabljanju koordinatorjev, nosilcev in ocenjevalcev projektov se je obrestoval v projektih, ki prinašajo razvoj in novosti v naš izobraževalni prostor. To so pokazale tudi evalvacije učinkov programa Vseživljenjsko učenje z vidika nacionalnih priorit.

S prepletanjem ciljev in učinkov programa Vseživljenjsko učenje in z njihovim umeščanjem v nacionalne cilje smo postali povezovalci in sogovorniki med odločevalci, institucijami in strokovnjaki.

S prepletanjem ciljev in učinkov programa Vseživljenjsko učenje in z njihovim umeščanjem v nacionalne cilje smo postali povezovalci in sogovorniki med odločevalci, institucijami in strokovnjaki¹. Z aktivnostmi, ki smo jih vedno skušali oblikovati v smeri optimizacije virov in učinkov, smo podpirali nacionalne in mednarodne zgodbe in postali povezovalna institucija za številne organizacije, ki delujejo na področju izobraževanja, deležnike in odločevalce politik na nacionalnem in tudi evropskem nivoju.

Dobro leto nazaj smo si vsi zaposleni skupaj zastavili pet vrednot CMEPIUS-a. Te so odličnost in kakovost, delo s srcem, družbena odgovornost, učenje in znanje ter integriteta in zanesljivost.

Ne glede na to, kdo je bil posredno in kdo neposredno vključen, je program Vseživljenjsko učenje kot ključna aktivnost CMEPIUS-a vplival na vse zaposlene in celotno institucijo. Dobro leto nazaj smo si vsi zaposleni skupaj zastavili pet vrednot CMEPIUS-a. Te so odličnost in kakovost, delo s srcem, družbena odgovornost, učenje in znanje ter integriteta in zanesljivost. Te vrednote odsevajo vse tisto, kar smo spoznali in česar smo se naučili tudi skozi program Vseživljenjsko učenje – predstavljajo odlično popotnico za naše nadaljnje delo.

Mednarodno sodelovanje kot spodbujevalec razvoja v izobraževanju

mag. Andreja Lenc,
namestnica direktorice

Mednarodno sodelovanje doprinaša na vseh treh nivojih, tako organizacije kot tudi učiteljev in učencev. Sodelovanje v projektih VŽU je najbolj prispevalo k razvoju odnosov med ravnateljem in učitelji, odprtosti in prilagodljivosti učiteljev za uvajanje novosti. Učence pa sodelovanje motivira, spodbuja željo za učenje in sodelovanje z vrstniki. Stalno sodelovanje v mednarodnem okolju je popotnica za trajnost učinkov.

Če je Evropska komisija razmišljala o doseganju zastavljenih ciljev programa Vseživljenjsko učenje (VŽU) na evropski ravni, doprinosu programa k strateškim ciljem Evropa 2020 ter Izobraževanje in usposabljanje 2020, nas je na Centru zanimalo, ali sodelovanje v programu VŽU prinaša učinke na organizacije in sodelujoče v projektih tudi na nacionalni ravni. S strani pogodbenikov smo na CMEPIUS-u dobivali pozitivne povratne informacije, ki pa smo jih želeli preveriti sistematično z raziskovalnimi metodami, da bi jih lahko posplošili na raven vseh projektov.

V obdobju od 2007 do 2013 smo na nacionalni ravni opravili dve večji študiji¹ učinkov programa VŽU na downiverzitetnem in visokošolskem področju. Poleg tega smo opravili prvo evalvacijo listine Erasmus+ za visoko šolstvo, ki je obvezna podlaga za vključevanje visokošolskih organizacij v mednarodne projekte. Imetniki listine kakovosti se namreč zavežejo, da bodo stremeli h kakovostni izvedbi aktivnosti programa, da je Erasmus del njihove institucionalne strategije za internacionalizacijo in posodobitev študijskih procesov. Ob zaključku izvajanja projektov VŽU v letu 2015 pa smo pripravili še študijo učinkov programa eTwinning na šolskem področju.

Študija učinkov programa VŽU na osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje² z vidika nacionalnih prioritet je ugotavljala vplive sodelovanja v aktivnostih programa VŽU na šole, učitelje in učence ter intenziteto in trajnost vplivov. Rezultati študije so nas razveselili, saj negativnih mnenj ni bilo moč zaznati. Mednarodno sodelovanje doprinaša na vseh treh nivojih, tako organizacije kot tudi učiteljev in učencev. Sodelovanje v projektih VŽU je najbolj prispevalo k razvoju odnosov med ravnateljem in učitelji, odprtosti in prilagodljivosti učiteljev za uvajanje novosti. Učence pa sodelovanje motivira, spodbuja željo za učenje in sodelovanje z vrstniki. Stalno sodelovanje v mednarodnem okolju je popotnica za trajnost učinkov.

Evalvacija učinkov programa Erasmus na visoko šolstvo³ v Sloveniji je raziskovala, v kolikšni meri aktivnosti programa VŽU vplivajo na internacionalizacijo strategij in praks visokošolskih zavodov s poudarkom na učinkih programa na internacionalizacijo doma. Program je prispeval k številčni mobilnosti študentov, na mobilnost akademskega osebja je bil vpliv manjši. Spodbujal je povezovanje različnih visokošolskih institucij in prispeval h krepitvi podpornih administrativnih služb. Erasmus je za institucije pomenil dobro promocijo mednarodne vključenosti institucije. Na področju internacionalizacije študija doma pa med institucijami obstajajo velike razlike, saj je Erasmus viden kot dodatna možnost mednarodnega sodelovanja, ni pa strateško vpet v strategije internacionalizacije institucije.

Če zna vodstvo institucije smiselno umestiti sodelovanje v mednarodnem okolju v svoje strateške dokumente in cilje organizacije ter se zaveda, kaj želi s tovrstnim sodelovanjem dejansko doseči oziroma razvijati, so učinki lahko zelo bogati in dolgotrajni.

Ugotovitve torej kažejo, da programi EU (kot je program VŽU) doprinašajo največ na nivoju posameznika, udeleženca v projektih. Koliko pa bo s sodelovanjem pridobila organizacija, pa je predvsem odvisno od vodstva. Če zna vodstvo institucije smiselno umestiti sodelovanje v mednarodnem okolju v svoje strateške dokumente in cilje organizacije ter se zaveda, kaj želi s tovrstnim sodelovanjem dejansko doseči oziroma razvijati, so učinki lahko zelo bogati in dolgotrajni.

V času prehoda programa VŽU v program Erasmus+ je tudi Evropska komisija poudarila še večja pričakovanja v smislu učinkov programa – premik iz vpliva na posameznika predvsem v iskanje učinkov na internacionalizacijo organizacije, kar pomeni krepitev mednarodnega sodelovanja in krepitev evropske dimenzije. Zato ugotovitve evalvacij upoštevamo tudi pri našem sedanjem delu in aktivnostih Centra, tako pri promociji programa kot tudi izvajanju projektov. Internacionalizacija kot proces krepitve kakovosti izobraževanja je tako postala pomemben dejavnik tudi na drugih področjih, ne le na visokošolskem, zato smo na CMEPIUS-u začeli tudi šole seznanjati s pomenom in namenom internacionalizacije na področju downiverzitetnega izobraževanja.

Ko smo že pošteno zakorakali v izvajanje programa Erasmus+, se je pokazala potreba po analizi učinkov sodelovanja šol v programu eTwinning⁴. Na področju šolskega izobraževanja je eTwinning postal še zlasti pomemben zato, ker so razpoložljiva sredstva programa Erasmus+ glede na interes s strani šol omejena in je število neodobrenih projekt-nih idej kljub njihovi kakovosti veliko. Zato nas je zanimalo, ali lahko mednarodno in medkulturno dimenzijo v šolski prostor prispevamo tudi z virtualnimi projekti v okviru eTwinninga. Ugotovili smo, da bi bila za velik učinek na nivoju šole potrebna strateška umeščenost projektov v delovanje šole. Doprinos na nivoju učiteljev in učencev pa je povsem primerljiv s sodelovanjem v programu VŽU.

Glavni namen in cilj programa Erasmus+ je pomagati sistemom izobraževanja in usposabljanja, da se na vseh nivojih prilagodijo hitro spreminjajočemu se svetu, zato se bomo na Centru še naprej trudili za čim boljše izvajanje programa. S študijami in evalvacijami programa bomo preverjali učinke, ugotovitve pa uporabili pri promociji programa in ponudbi usposabljanj z namenom čim večjega doprinosa h kakovosti slovenskega izobraževanja. Želimo si, da bi bile študije prepoznane tudi na nivoju politike, saj so rezultati analiz pokazali dodano vrednost mednarodnega sodelovanja slovenskih institucij.

¹ | Za poglobljeno branje o učinkih programa VŽU si oglejte naše spletne strani <http://www.cmeplus.si/knjiznica/> ali obiščite spletno stran Evropske komisije s primeri dobrih praks <http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/>.
² 34 | <http://www.cmeplus.si/knjiznica/evalvacije-in-analize/>.

Od programa Vseživljenjsko učenje do programa Erasmus+ – evropska prizadevanja za kakovost v izobraževanju

Neža Pajnič,
vodja programa Erasmus+

Program VŽU je spodbujal ustvarjalnost, konkurenčnost, inovativnost in evropsko dimenzijo kakovostnih, privlačnih in dostopnih priložnosti vseživljenjskega učenja. Podpiral je oblikovanje evropskega prostora za vseživljenjsko učenje in s tem krepil socialno kohezijo, aktivno državljanstvo ter medkulturni dialog.

Leta 2007 je Evropska komisija s programom Vseživljenjsko učenje (VŽU), ki je nasledil programa Socrates in Leonardo da Vinci, združila področji splošnega in poklicnega izobraževanja ter usposabljanja v en skupni program evropskega sodelovanja, ki je zajel celotno izobraževalno vertikalo – od vrtcev pa vse do visokošolskega izobraževanja ter izobraževanja odraslih.

Namen enotnega programa na področju vseživljenjskega učenja je bil prispevati k razvoju Evropske unije v napredno družbo s sodobnim znanjem, trajnostnim gospodarskim razvojem ter večjo socialno kohezijo prek številčnejših in boljših zaposlitvenih možnosti. Tako je program podpiral izmenjave, sodelovanje in mobilnost posameznikov med organizacijami ter sistemi izobraževanja in usposabljanja znotraj EU. Program je bil usmerjen v posodabljanje teh sistemov zlasti v okviru ciljev strategije za pametno, trajnostno in vključujočo rast EU2020.

Poleg skupnega splošnega cilja spodbujanja izmenjav, sodelovanja in mobilnosti, da bi sistemi izobraževanja in usposabljanja v EU postali svetovni zgled kakovosti, je imel program Vseživljenjsko učenje tudi številne posebne cilje.

Spodbujal je ustvarjalnost, konkurenčnost, inovativnost in evropsko dimenzijo kakovostnih, privlačnih in dostopnih priložnosti vseživljenjskega učenja. Podpiral je oblikovanje evropskega prostora za vseživljenjsko učenje in s tem krepil socialno kohezijo, aktivno državljanstvo ter medkulturni dialog. Različne aktivnosti so neposredno in tudi posredno pripomogle k večji udeležbi posameznikov vseh starosti v vseživljenjskem učenju. Še posebej je program podpiral osebe s posebnimi potrebami in osebe z manj priložnostmi. Znatno je vplival na učenje jezikov in jezikovno raznolikost, velik doprinos pa je bil dosežen še posebej na področju razvoja inovativnih vsebin, storitev in pedagoških pristopov ter praks za učenje, ki temeljijo na IKT.

Zasnova programa je izhajala iz vertikale izobraževanja. Aktivnosti programa VŽU so se delile na centralizirane aktivnosti, ki jih je koordinirala Izvajalska agencija za kulturo, izobraževanje in avdiovizualno politiko v Bruslju (EACEA), in decentralizirane aktivnosti, ki jih je koordinirala slovenska nacionalna agencija CMEPIUS.

Aktivnosti so bile združene v podprograme, ki so bili namenjeni posamezni stopnji oz. področju izobraževanja: šolsko izobraževanje (Comenius), poklicno izobraževanje in usposabljanje (Leonardo da Vinci),

terciarno izobraževanje (Erasmus) in izobraževanje odraslih (Grundtvig). Nekatere tematike, ki so bile splošnega pomena (razvoj politik, jeziki, IKT-vsebine in razširjanje ter raba rezultatov), pa so se izvajale prečno, ne glede na področje oz. stopnjo izobraževanja. Kot primer dobre prakse lahko tu izpostavimo podprogram eTwinning, ki spodbuja uporabo IKT v mednarodnem sodelovanju. Ob izteku programa Vseživljenjsko učenje je Evropska komisija v sodelovanju z državami članicami tehtno razmislila o prednostih in tudi o šibkostih obstoječega programa. Na podlagi ugotovitev je bil zasnovan program Erasmus+. Novi program ne prinaša bistvenih sprememb, a vendar je v marsičem drugačen.

Program Erasmus+ se v primerjavi s programom Vseživljenjsko učenje še bolj usmerja v strateški vidik organizacij prijaviteljic, še zlasti pa se osredotoča na rezultate in učinke mednarodnega sodelovanja.

Program Erasmus+¹ se v primerjavi s programom Vseživljenjsko učenje usmerja bolj v strateški vidik organizacij prijaviteljic, še zlasti pa se osredotoča na rezultate in učinke mednarodnega sodelovanja. Namen programa Erasmus+ (kot tudi njegovega predhodnika) namreč ostaja spodbujanje kakovosti, odličnosti in razvoja posameznikov ter institucij s področja izobraževanja in usposabljanja prek mednarodnega sodelovanja.

Namen programa Erasmus+ je spodbujanje kakovosti, odličnosti in razvoja posameznikov ter institucij s področja izobraževanja in usposabljanja prek mednarodnega sodelovanja.

S pomočjo učne mobilnosti posameznikov program udeležencem omogoča pridobitev znanja, spretnosti in izkušenj, ki prinašajo dodano vrednost njihovem izobraževanju ali delu. S strateškimi partnerstvi pa spodbuja izmenjavo dobrih praks in razvijanje inovativnih rešitev, ki bodo pripomogle k visokokakovostnemu poučevanju in učenju, modernizaciji institucij ter družbenim inovacijam.

Program Erasmus+ se ne ustavlja na mejah Evropske unije, od leta 2015 dalje institucijam omogoča partnersko sodelovanje z državami po vsem svetu. Kot največji evropski program na področju izobraževanja in usposabljanja Erasmus+ pomembno prispeva k internacionalizaciji, razvoju in medkulturnosti v izobraževalnem prostoru – evropskem in širšem.

¹ | Več o programu Erasmus+ lahko izveste na slovenski spletni strani programa Erasmus+: www.erasmusplus.si.

Ko vstopi majhna podeželska šola v Evropo ...

mag. Anastazija Avsec,
ravnateljica OŠ Kapela

Vključevanje v evropski prostor nam je omogočilo izkustveno učenje, spodbujalo sodelovalno kulturo ter močno okrepilo profesionalni razvoj učiteljev in ravnateljice. Hkrati je prineslo veliko priložnosti za izboljšanje in razvijanje lastne pedagoške prakse ter dvig ugleda šole v okolju.

Zaradi vključevanja v evropski izobraževalni prostor in aktivnega sodelovanja z evropskimi kolegi sem izboljšala svoje znanje angleščine in ga dvignila na takšno raven, da lahko danes brez težav berem strokovno literaturo v angleščini. Verjetno do tega ne bi prišlo, če ne bi bili prisotni želja in motivacija po vključevanju v evropska usposabljanja, saj sem hitro spoznala, da sta učenje od evropskih kolegov in izmenjava izkušenj najuspešnejša načina učenja, za kar je seveda potrebno znanje angleščine. Ob sodelovanju z evropskimi kolegi sem sledila evropskim trendom v izobraževanju, spoznavala različne šolske sisteme, njihovo organiziranost, strokovne usmeritve ter njihovo delovanje v praksi. Poleg tega je bila izjemna dodana vrednost tudi ta, da sem pridobila informacije o kakovostni strokovni literaturi, različnih izsledkih raziskav ter jih pričela vključevati v svoje delo pri razvijanju šole. Učitelji naše šole so že v mesecu maju 2012 prvič ugotavljali, kaj vpliva na učne dosežke učencev. Seznanjeni so bili z raziskavo Johna Hattieja, ki jo danes tako radi navajamo (John Hattie, Visible Learning: A Synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement). Zagotovo je srečanje z Johnom Hattiejem in opravljen intervju na Danskem leta 2013, ko sem se udeležila konference Visible Learning, zame tudi eden izmed najpomembnejših učinkov programa Vseživljenjsko učenje, ki še danes usmerja moje delo. Menim, da sem imela v vseh teh devetih letih izjemno srečo, da sem spoznala številne strokovnjake in ravnatelje iz vse Evrope, ki so predani svojemu delu in opravljajo svoj poklic kot poslanstvo. V vseh evropskih projektih in usposabljanjih sem srečevala ljudi, ki so se vključevali vanje z željo po novih znanjih, izboljšavah lastnega dela in razvoja šole ter so izgrajevali poznanstva za nove projekte. Ta 'evropski virus' je vplival tudi name in me za vedno 'okužil'. Tovrstno izkušnjo sem želela omogočiti tudi učiteljem naše šole, zato sem iskala možnosti pridobitve šolskega evropskega projekta – Comenius večstranska šolska partnerstva. To nam je leta 2007 tudi uspelo s prvim projektom o pravljicah, legendah v domačem okolju in sodelovanjem s petimi evropskimi državami. Z

drugim projektom Comenius (2010–2012), v katerem smo se načrtno ukvarjali z razvijanjem bralne in matematične pismenosti, smo naredili velik premik v projektne delu, saj smo se začeli ciljno ukvarjati z našim poučevanjem. Zadnji, tretji projekt Comenius The Power of Feedback v letih 2013–2015 (Moč povratne informacije), katerega prijavitelj in koordinator je bila naša šola, je postal še bolj usmerjen v to, kaj šteje pri poučevanju, z namenom izboljšanja učnih dosežkov učencev. Trenutno (od šolskega leta 2015/2016) poteka projekt Formativno spremljanje pod okriljem Zavoda Republike Slovenije za šolstvo, ki poudarja pomen povratne informacije v procesu učenja. Lahko trdim, da smo bili z delom v projektih programa Vseživljenjsko učenje vedno nekoliko pred ostalimi, saj so za to, da je projekt potrjen, potrebni res dobra projektna ideja, kakovostno napisana prijava in odličen program, da dosežemo cilje, ki smo si jih v zahtevni konkurenci z drugimi prijavitelji zadali v evropskem projektu.

Z delom v projektih programa VŽU smo resnično napredovali – veliko bolj načrtno, z veliko pozitivne energije, navdušenja, motivacije in želje po novem znanju in napredku.

Ko se naši učitelji vračajo s študijskih srečanj, pritrjujejo, da veliko vedo o povratni informaciji, saj smo načrtno izgrajevali to področje v projektu. Z delom v projektih programa VŽU smo resnično napredovali – veliko bolj načrtno, z veliko pozitivne energije, navdušenja, motivacije in želje po novem znanju in napredku.

V svoje lokalno okolje sem prenesla številne izboljšave. Po študijskem obisku na Švedskem sem na primer predlagala redna mesečna srečanja s predstavniki naše občine in ravnatelji vrtca in obeh osnovnih šol z namenom skupnega usklajevanja, načrtovanja in razvijanja izobraževalnih organizacij na nivoju lokalne skupnosti. Prej takšnih skupnih srečanj nisimo poznali. Štiri leta po uvedbi tovrstnih srečanj se še vedno sestajamo.

S študijskega obiska na Škotskem sem na našo šolo prenesla načrten razvoj kompetence vođenja pri otrocih v okviru šolske skupnosti, in sicer z ustanovitvijo otroškega šolskega sveta, ki vključuje predstavnike učencev od 7. do 9. razreda, ki jim poverimo določene naloge. Prav tako sem po vrnitvi z drugega študijskega obiska oblikovala kolegij vodij strokovnih aktivov, ki prevzema določene naloge ter jih izvede (od

načrtovanja, izvedbe do evalvacije). V vodenje učiteljskega zbora sem uvedla tudi 'motivacijski trik', ki sem ga spoznala na študijskem obisku ('joker' za strokovne delavce – možnost odsotnosti na seji učiteljskega zbora ali drugi načrtovani aktivnosti enkrat letno po lastni presoji). Moram priznati, da je malo učiteljev, ki v šolskem letu to izkoristijo, še vedno pa je dobrodošlo in me sedaj že šesto leto zapored vedno na začetku šolskega leta vprašajo, če še imamo 'jokerja'.

Zagotovo je program Vseživljenjsko učenje usmerjal in obogatil moj profesionalni razvoj ter mi omogočil prestopiti meje lokalnega, pogledati v širši evropski prostor in spoznati trende globalnega šolskega izobraževanja. Razvila sem trajna prijateljstva z evropskimi kolegi, za kar sem izjemno hvaležna.

V skoraj desetletju vstopanja v evropski izobraževalni prostor sem doživela toliko lepega, se ogromno naučila in se strokovno okrepila, da si danes brez sodelovanja z evropskimi kolegi že skoraj težko predstavljam svoj delovni vsakdan.

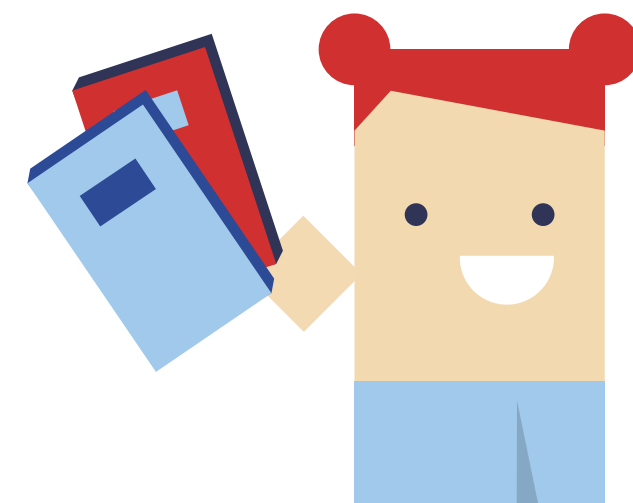
Vključevanje v evropski prostor nam je omogočilo izkustveno učenje, spodbujalo sodelovalno kulturo ter močno okrepilo profesionalni razvoj učiteljev in ravnateljice. Hkrati je prineslo veliko priložnosti za izboljšanje in razvijanje lastne pedagoške prakse ter dvig ugleda šole v okolju. Z delom v evropskih projektih, z vključevanjem v programe izobraževanja in usposabljanja (Študijski obiski, Comenius nadaljnja izobraževanja in usposabljanja) smo z našimi strokovnimi delavci našli možnosti in priložnosti za obogatitev obveznega programa osnovne šole ter lastnega profesionalnega razvoja. Učitelji so razvijali svojo inovativnost, širili svoja znanja in obzorja, stopili iz 'cone ugodja', ko so se odločili, da gredo od doma, ter vključevali primere dobre pedagoške prakse neposredno v svoje poučevanje.

Učitelji so spoznali, da pouka ne naredijo boljšega šolski zidovi, temveč sami učitelji v razredih.

Zame kot ravnateljico je bilo ključno to, da so imeli učitelji (85 odstotkov vseh strokovnih delavcev naše šole) priložnost videti od znotraj tudi osnovne šole po Evropi, da so lahko primerjali pogoje za delo z lastnimi

pogoji in da so lahko tudi ugotovili, ali so njihove razmere za delo bodisi boljše bodisi slabše; kljub temu pa so spoznali, da pouka ne naredijo boljšega šolski zidovi, temveč šele učitelji v razredih. Ko so spremljali pouk v razredu ali ko so bili sami gostitelji evropskim kolegom pri svojem pouku, so dobili potrditev, da delajo dobro, ali so pri sebi prepoznali področja, ki jih je dobro še razvijati. Z vsako mobilnostjo v projektu in odhodom v evropske partnerske šole so naši učitelji in učenci širili svoja obzorja in prihajali domov polni novih idej in navdušenja.

Zagotovo je bila za nas največja dodana vrednost programa Vseživljenjsko učenje ta, da je lahko tudi majhna podeželska šola, kot je naša, s sodelovanjem v evropskih projektih približala Evropo učenecem, učiteljem in lokalni skupnosti.

Z delom v evropskih projektih smo imeli priložnost v živo doživeti drugačne evropske šolske sisteme, naučili smo se prepoznavati razlike med njimi ter smo poglobili znanje o lastnem šolskem sistemu. Zagotovo je bila za nas največja dodana vrednost programa Vseživljenjsko učenje ta, da je lahko tudi majhna podeželska šola, kot je naša, s sodelovanjem v evropskih projektih približala Evropo učencem, učiteljem in lokalni skupnosti. Zaradi delovanja v evropskih projektih smo načrtno izboljšali sodelovanje s starši, z lokalno skupnostjo, okrepili smo vodenje na več nivojih, postali smo bolj osredotočeni na naše temeljno poslanstvo – poučevanje ter si zastavili ambiciozen cilj izboljšanja učnih dosežkov naših učencev.

Videti in doživeti Evropo z aktivnim delom v mednarodnih projektih je dokaz človekove radovednosti in gibalno njegovega razvoja. Za učence in zaposlene Osnovne šole Kapela pomeni stik z vrstniki in kolegi v evropskem prostoru izziv in priložnost, ki nam omogoča refleksijo in primerjavo z evropskimi šolami. Za nas je postalo delo v mednarodnih projektih del naše kulture.

Usmerjeni smo v prihodnost, načrtujemo in se pripravljamo na vključitev v nov program, naslednik programa VŽU, Erasmus+.

»Še vedno se spomnim mobilnosti na Norveškem (2012), obiska nemške šole (2011) in seveda te zadnje mobilnosti z Madeire (2015). Velikokrat uporabim kakšno idejo, ki sem jo videla kje na mobilnostih. Z velikim veseljem in zanimanjem sem obiskala druge evropske šole. Moram reči, da je bila izkušnja sodelovanja v evropskih projektih zelo dragocena.«

učiteljica, udeleženka mobilnosti

»Obisk Danske je bila zame neprecenljiva izkušnja, zabavna in poučna. Verjetno me je ta izkušnja zaznamovala za vse življenje, saj sem postala samostojnejša in samozavestna.«

učenka, udeleženka mobilnosti

Mednarodno sodelovanje v poklicnem izobraževanju – sestavni del naše šolske vizije

Fani Al-Mansour, ravnateljica Srednje poklicne in strokovne šole Bežigrad Ljubljana

Mednarodni projekti, v katere je vpeta naša šola danes, dajejo šoli poseben pečat in zaradi izjemnih rezultatov zahtevajo posebno mesto pri opredelitvi vizije zavoda. Vizija mora biti pot, po kateri se vzpenjamo. Za visoke cilje je potrebno tesno sodelovanje vseh akterjev, saj je dodatno kakovost moč doseči samo s skupnim, timskim pristopom. Na tej poti lahko obstanemo, si oddahnemo, si damo čas za razmislek, če nas kaj bega. A poti nazaj ni, treba se je prilagajati duhu časa, treba se je nenehno spreminjati. Vem, da je to izredno težko, a nove generacije zahtevajo nove pristope. Zunanja avtoriteta mora dati prostor notranji, graditi je treba na ustvarjalnosti učiteljev ter motivaciji dijakov, prav tako pa je treba dijakom privzgojiti odgovornost za njihova dejanja.

Na SPSŠB Ljubljana smo zaposleni vedno želeli biti v ospredju dogodkov, sodelovati pri uvajanju novosti ter se pri tem zgledovati po tistih doma in drugje, ki so peljali zgodbe uspeha.

Novi in prenovljeni programi v poklicnem in strokovnem izobraževanju (uvajati smo jih začeli leta 2004) so zahtevali tudi drugačen način dela učiteljev. Na njihovih pristopih ter izvajanjih je slonela kakovost uvajanja in izvajanja novih vsebin. Zato so učitelji, ki so poučevali v novih programih, utemeljeno izpostavili potrebo in željo po dodatnem strokovnem usposabljanju. In prav iz teh realnih potreb učiteljskega kadra se je rodila ideja za njihovo usposabljanje na Finskem v okviru Leonardo da Vinci projektov mobilnosti.

Naša šola tako že od leta 2006 aktivno sodeluje v mednarodnih projektih na področju izobraževanja tako v programih mobilnosti dijakov in učiteljev kot v projektih šolskih partnerstev.

Naši učitelji in dijaki sedaj že vrsto let pridobivajo uporabna znanja za opravljanje svojega dela (splošne in strokovne kompetence), pri tem pa tudi za krepitev veščin komunikacije v tujem jeziku ter spoznavanje drugih dežel in njihovih kultur.

Naši učitelji in dijaki sedaj že vrsto let pridobivajo uporabna znanja za opravljanje svojega dela (splošne in strokovne kompetence), pri tem pa tudi za krepitev veščin komunikacije v tujem jeziku ter spoznavanje drugih dežel in njihovih kultur.

Vodstvo spodbuja vseživljenjsko učenje zaposlenih, saj sodobna šola potrebuje učitelje, ki so veščini novih tehnologij ter iščejo nove načine izvajanja pouka in nove pristope pri delu z mladimi. Uvajamo projektno učenje ali projektno delo. Kredo in tablo so zamenjali računalniki ter spletni portali, učitelj pa je postal mentor dijakom, ki jih vodi pri obravnavanju učne snovi ali praktičnem delu v delavnicah. Za obvladovanje novih metod dela je zelo pomembno, da so se učitelji pripravljali nenehno izobraževati in nadgrajevati svoje znanje. S ponosom lahko gledamo na prehojeno pot, ki jo od leta 2006 dalje zaznamuje nenehen profesionalni razvoj večine pedagoških delavcev naše šole.

Zelo pomembno je namreč neposredno spoznavanje metod in načinov dela v tistih državah, kjer je izobraževanje izpeljano po novih izhodiščih, oziroma povsod tam, kjer učitelji uporabljajo drugačne pristope pri delu z dijaki in z njimi dosegajo uspeh pri prenosu znanj. Refleksija dela učiteljev na sorodnih šolah po opravljeni mobilnosti v tujini je priložnost izboljšanja kakovosti pouka s prenosom novosti v naš šolski prostor.

Prek projektov mobilnosti lahko učitelji na sorodnih šolah v tujini spoznajo drugačne načine dela z dijaki ter jih prenesejo v svoj šolski prostor. Zelo pomembno je namreč neposredno spoznavanje metod in načinov dela v tistih državah, kjer je izobraževanje izpeljano po novih izhodiščih, oziroma povsod tam, kjer učitelji uporabljajo drugačne pristope pri delu z dijaki in z njimi dosegajo uspeh pri prenosu znanj. Refleksija dela učiteljev na sorodnih šolah po opravljeni mobilnosti v tujini je priložnost izboljšanja kakovosti pouka s prenosom novosti v naš šolski prostor.

Mednarodne povezave so dajale in še dajejo učiteljem možnost za širitev pogleda na učenje in poučevanje, ideje za drugačno poučevanje, razkrivajo jim sodobne didaktične pristope ter vzpostavljajo projektno sodelovanje med učitelji in institucijami.

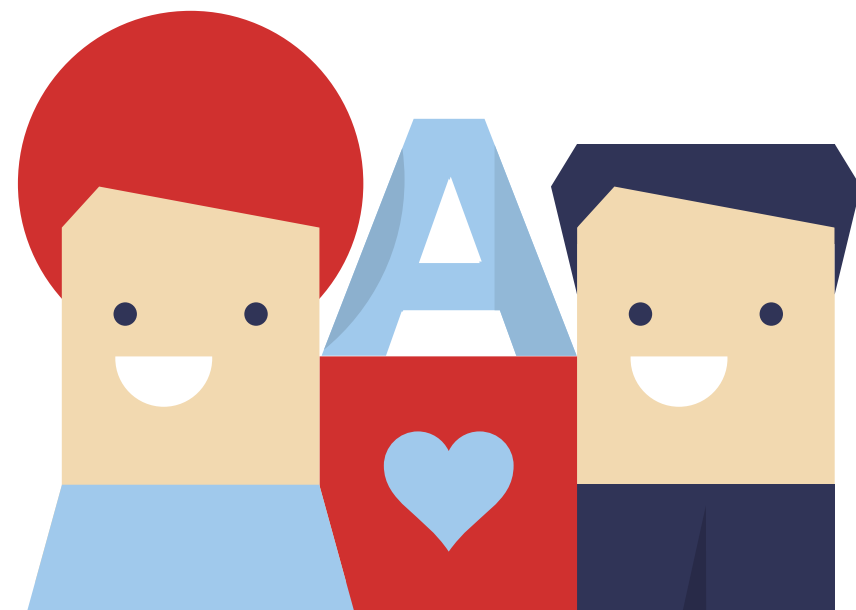
Mednarodne povezave so dajale in še dajejo učiteljem možnost za širitev pogleda na učenje in poučevanje, ideje za drugačno poučevanje, razkrivajo jim sodobne didaktične pristope ter vzpostavljajo projektno sodelovanje med učitelji in institucijami. Njihovo delo sedaj temelji tudi na konkretnih izkušnjah. Ugotavljamo, da so učitelji dobro izkoristili priložnosti na partnerskih šolah Estonije, Danske, Finske, Francije, Italije, Madžarske, Nemčije, Poljske in Španije, ki jih ponujajo projekti mobilnosti, in izkušnje uporabili za kakovostno delo v novih programih poklicnega in strokovnega izobraževanja.

V tem obdobju smo želeli tudi dijakom ponuditi še kaj več kot večjo izbirnost programov, možnost prehoda med posameznimi programi in vertikalnost izobraževanja. Spodbujati ter razvijati smo želeli njihovo kritično mišljenje in ustvarjalnost ter jim dati možnost za usvajanje novih veščin in kompetenc. Priložnost za vse to smo videli v okviru mednarodnih projektov, kjer jim ponujamo možnost spoznavanja novih dežel, kulture in navad njihovih prebivalcev, spoznavanje načinov izobraževanja in dela ter urjenje v konverzaciji v tujem (praviloma angleškem oz. nemškem) jeziku. S tem jih usmerjamo na pot nenehnega (vseživljenjskega) učenja v smislu osebnih in profesionalnih rasti.

Dijaki in starši vpletenost v mednarodne projekte prepoznavajo kot dodano vrednost šole, kar seveda veča prepoznavnost šole doma in v tujini.

V vseh teh letih smo uspeli splesti projektno mrežo partnerstev že v polovici vseh evropskih držav. Kakovostno projektno sodelovanje s tujimi šolami in projektnimi partnerji je del naše šolske projektne vizije, ki jo želimo pogumno udejanjati tudi v prihodnje.

Mednarodni projekti, v katere je vpeta naša šola danes, dajejo šoli poseben pečat in zaradi izjemnih rezultatov zahtevajo posebno mesto pri opredelitvi vizije zavoda. Vizija mora biti pot, po kateri se vzpenjamo. Za visoke cilje je potrebno tesno sodelovanje vseh akterjev, saj je dodatno kakovost moč doseči samo s skupnim, timskim pristopom. Na tej poti lahko obstanemo, si oddahnemo, si damo čas za razmislek, če nas kaj bega. A poti nazaj ni, treba se je prilagajati duhu časa, treba se je nenehno spreminjati. Vem, da je to izredno težko, a nove generacije zahtevajo nove pristope. Zunanja avtoriteta mora dati prostor notranji, graditi je treba na ustvarjalnosti učiteljev ter motivaciji dijakov, prav tako pa je treba dijakom privzgojiti odgovornost za njihova dejanja.

Razvoj stroke s pomočjo evropskih projektov v izobraževanju odraslih

Marjeta Gašperšič, direktorica RIC Novo mesto

Pogoj, da bi izkušnja mobilnosti prerasla v kaj večjega, je osebna strokovna zainteresiranost, ustvarjalnost in podjetnost, pa tudi podpora vodstva.

V zadnjih letih smo z različnimi projektnimi aktivnostmi v okviru programa Vseživljenjsko učenje zelo obogatili naše delo. Zaposleni smo bili vključeni v različne skupinske in tudi individualne obiske, na katerih smo spoznavali delo kolegov iz tujine, kar nekajkrat pa smo bili tudi v vlogi gostiteljev.

S pomočjo programa VŽU smo dobili priložnosti za spoznavanje tujih praks, ovrednotenje lastnega dela, ko smo ga primerjali s tem, kako delajo drugi, in seveda za povezovanje s partnerji po Evropi.

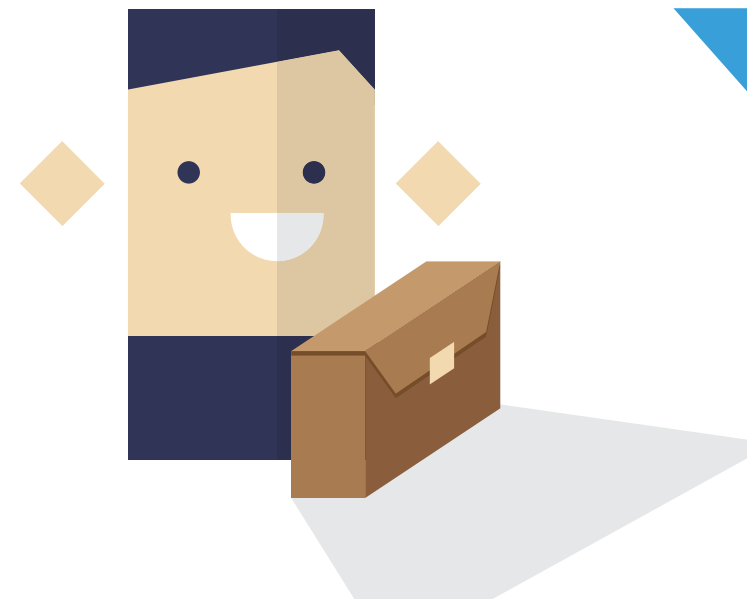
Tako smo imeli priložnosti za spoznavanje tujih praks, ovrednotenje lastnega dela, ko smo ga primerjali s tem, kako delajo drugi, in seveda za povezovanje s partnerji po Evropi. Pogosto smo na pot povabili tudi udeležence in partnerje, s katerimi delujemo v širšem lokalnem prostoru, kar spodbuja naše skupno delovanje.

Mobilnosti prispevajo tudi k razvoju stroke – ko smo načrtovali poti in metode, s katerimi bi uspešno vključevali naše Rome v širšo družbo, smo namreč posegli po gradivu s predhodnih študijskih obiskov, preštudirali strokovno literaturo, analizirali tuje in slovenske prakse in razvili model mobilne svetovalne službe za Rome.

Mobilnosti prispevajo tudi k razvoju stroke – ko smo načrtovali poti in metode, s katerimi bi uspešno vključevali naše Rome v širšo družbo, smo namreč posegli po gradivu s predhodnih študijskih obiskov, preštudirali strokovno literaturo, analizirali tuje in slovenske prakse in razvili model mobilne svetovalne službe za Rome.

Ko so na pot povezovanja po Evropi v Grundtvig partnerstvu EU Treasure Hunt krenili mladi PUM-ovci, smo naredili zemljevid naših poti, na katerih označujemo študijske obiske in poti. Kar veliko jih je že

■ NAŠA UČNA MOBILNOST

»Vključil sem se v projekt Grundtvig in na ta način sem spoznal nove ljudi s Poljske, njihove navade, kulturo, kulinariko in deželo. Predvsem pa, kako odprti, prijazni in prilagodljivi so. Kaj hitro sem ugotovil, da je za dobro medsebojno razumevanje zelo pomembno znanje tujega jezika ter da se je treba hitro prilagoditi nastalim situacijam, predvsem pa ostati tolerant in potrpežljiv do sogovornikov, pa čeprav ne gre vse tako, kot bi človek pričakoval. Trije tedni druženja s poljskimi vrstniki so izkušnja, ki mi je potrdila tudi, kako zelo pomembno je sodelovanje v skupini. Celotna skupina se je dobro ujela in odlično sodelovala. Presegli smo svoja pričakovanja. S prostovoljnim delom bomo nadaljevali v jeseni ter vse do odhoda na Poljsko.«

udeleženec mobilnosti

bilo – poleg izmenjave izkušenj pomeni vsak obisk tujine tudi priložnost za spoznavanje drugih dežel in običajev ter jezikovni trening.

Naši strokovni delavci in partnerji z mobilnosti prenašajo dobre rešitve v našo prakso.

Naši strokovni delavci in partnerji z mobilnosti prenašajo dobre rešitve v našo prakso. Tako nas je na primer kolegica Tina po obisku na Portugalskem navdušila za uporabo novih akcijskih metod, upokojenec Frane, ki je bil vključen v mobilnost v Londonu, kjer ga je navdušila glasbena skupina upokojenec, pa je zaslužen, da od lanskega leta podobna skupina deluje tudi pri nas, na kar smo vsi, še posebno pa Frane, zelo ponosni.

Partnerji, ki smo jih srečevali na mobilnostih in od katerih smo se učili, so ves čas snovanja novih projektnih prijav v naših mislih, saj je to, da osebno poznaš sodelavca na drugi strani elektronske pošte ali Skypa, izjemno pomembno pri načrtovanju in izvajanju projektov. Seveda pa je pogoj, da bi izkušnja mobilnosti prerasla v kaj večjega, osebna strokovna zainteresiranost, ustvarjalnost in podjetnost, pa tudi podpora vodstva.

RIC Novo mesto je uspešno sodeloval tako v centraliziranih kot tudi decentraliziranih projektih programa Vseživljenjsko učenje, v katerih smo skupaj s partnerji razvili nove programe, jih preizkusili, izvedli raziskave ter razvili nove didaktične pripomočke.

V jugovzhodni regiji je številna romska skupnost, zato so bili projekti VŽU, ki smo jih vodili v RIC-u, namenjeni izboljšanju položaja Romov. V okviru različnih centraliziranih projektov smo razvili nov program finančne pismenosti za Rome, didaktično igro ter posebno platformo eromaresource.com, kjer zbiramo gradiva in predstavljamo projekte, ki so namenjeni vsem, ki delujejo na področju vključevanja Romov. Na zaključni mednarodni konferenci enega izmed projektov so udeleženci iz dvanajstih držav predstavili številne dobre prakse in izkušnje, ki so bogat vir in dobra podpora pri delu tako za romske aktiviste kot tudi za strokovne delavce, ki se z Romi srečujemo na različnih področjih.

Izkušnje s projektne delo vključujemo v naše redno delo in jih prenašamo v druga okolja tudi po izteku projektov. Kljub temu pa z zagotavljanjem trajnosti projektnih rezultatov še nismo popolnoma zadovoljni.

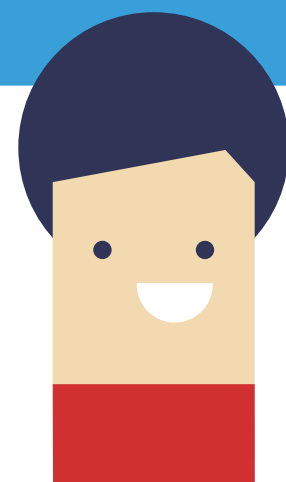
Vizija našega zavoda je precej ambiciozna – s strateškim načrtom smo določili, da želimo postati evropsko prepoznaven center za usposabljanje ranljivih skupin. Pri tem sta ključna povezovanje in skupno delovanje z različnimi institucijami, ki delujejo na tem področju.

»Delam v Svetovalnem središču Novo mesto, kjer so znanja s področja motivacije zelo pomembna pri ustvarjanju pozitivnega okolja za učenje odraslih, zato sem se prijavila na Grundtvig delavnico Akcijske metode, ki zvišujejo motivacijo in kakovost v učnih okoljih. S 30 kolegi iz 12 evropskih držav sem preživela aktiven učni teden na Portugalskem, v katerem smo ob teoriji spoznavali tudi izobraževalne organizacije, dobre prakse, si ogledali Lizbono ...

Izkušnja mobilnosti je zame neprecenljiva, saj sem razširila svoje znanje in pridobila nove povezave na strokovnem področju.

Najbolj sem ponosna na to, da sem šla prvič sama na strokovno usposabljanje v tujino. Na izobraževanju sem bila tudi edina udeleženka iz Slovenije. Pridobljene izkušnje mi bodo pomagale pri nadaljnjem strokovnem delu, na osebnem področju pa mi pomenijo večjo odprtost do takšnih priložnosti in pozitiven izziv.«

strokovna delavka, udeleženka mobilnosti

Vpetost v evropske programe – največji korak do internacionalizacije univerze

Mladen Kraljić, glavni tajnik Univerze v Mariboru

Lahko trdimo, da smo na osnovi vključevanja v evropske programe prišli do stikov in priložnosti projektnega sodelovanja, kar je danes vidno v rezultatih naših projektnih prijav v pravzaprav vseh programih Evropske unije.

Na začetku našega mednarodnega sodelovanja so bili vsi sporazumi Univerze v Mariboru s partnerskimi institucijami najprej osnovani na individualnem poznanstvu med profesorji oz. študenti, sčasoma pa smo prešli k sklepanju sporazumov le še na univerzitetni ravni. Dogovore s partnerji smo večinoma sklenili za daljše obdobje, tudi do obdobja 6 let. Sporazume smo lahko centralno dopolnjevali in tako tudi pridobili boljši izkoristek prostih mest, saj smo pridobili možnost prosta mesta ponuditi izven okvirja posameznih članic univerze. Univerze, s katerimi imamo največ izmenjave, smo začeli močneje vključevati v projekte, za katere smo iskali partnerje. Vrhunec mednarodnega sodelovanja predstavlja projekt Danube Open Innovative Technologies (Podonavske inovativne odprte tehnologije), ki je na ravni Podonavja postal flagship projekt EUSDR PA7 (družba znanja) z univerzami v Gradcu, Trstu, Novem Sadu in tudi Zagrebu. Projekt integrira principe sodelovanja, ki jih vsebuje tudi program Erasmus+ – sodelovanje, učinkovita raba sredstev, izmenjava znanja, prenos znanja in družbena odgovornost.

Vsekakor smo spoznali druge načine ureditve študijskih programov ter metode izvajanja.

Dodatno se je Univerza v Mariboru vključevala v projekte za razvoj skupnih študijskih programov, kjer smo bili predvsem priča raznolikosti sistemov oz. implementacije sistema razvoja in akreditacije skupnih študijskih programov. V Sloveniji je na primer programska akreditacija še vedno podvržena soglasju NAKVIS-a, medtem ko mnoge partnerice v drugih državah programe akreditirajo povsem same. Vsekakor smo spoznali druge načine ureditve študijskih programov ter metode izvajanja. Brez sodelovanja v teh projektih in izmenjave izkušenj bi na tem področju bolj zaostajali, čeprav imamo še vedno veliko potenciala za izboljšave.

Da bi zagotovili večje zanimanje in s tem povezano večjo kakovost izvedbe za več študentov na izbranih vsebinah, članice UM v zadnjem obdobju bodisi že ali pa začenjajo z določanjem izbranih študijskih vsebin za Erasmus študente.

Raba tujega jezika v izobraževanju je v Republiki Sloveniji predmet močne razprave. V programih VŽU in Erasmus+ smo vendarle zaradi tujih študentov, ki prihajajo na izmenjavo na UM, na mnogih članicah ustvarili ponudbo pedagoških aktivnosti v tujem jeziku, največkrat v

angleščini. To je predvideno tudi v bilateralnih sporazumih, ki smo jih sklepali z namenom izmenjave. Tako vzporedno z rednim poukom izvajamo vsebine v tujem jeziku, ponekod tudi v dveh jezikih. Na članicah, kjer je manjša udeležba Erasmus študentov, se dogovarjajo za bolj individualne načine študija, tj. pripravo diplomskega ali magistrskega dela, ali pa izvajajo pedagoški proces v skrčeni obliki oz. s poudarkom na individualnem delu. Program in obiski v tujini so nam pokazali, kako zadeve rešujejo na partnerskih institucijah, kar nam je pomagalo tudi pri zagotovitvi naše ponudbe tujim študentom. Tako UM ponuja že več kot 130 predmetov v tujem jeziku na prvi stopnji, na drugi stopnji je ponudba nekoliko manjša, saj je tudi število programov manjše. Da bi zagotovili večje zanimanje in s tem povezano večjo kakovost izvedbe za več študentov na izbranih vsebinah, članice UM v zadnjem obdobju bodisi že ali pa začenjajo z določanjem izbranih študijskih vsebin za Erasmus študente.

Program Erasmus v programu Vseživljenjsko učenje je za Univerzo v Mariboru pomenil največji korak na poti do internacionalizacije univerze.

Program Erasmus v programu Vseživljenjsko učenje je za Univerzo v Mariboru pomenil največji korak na poti do internacionalizacije univerze. Brez tega programa, udeležbe v delu, ki se nanaša na projekte, in v delu, ki se nanaša na mobilnost, se zagotovo ne bi začela pot v smeri razvoja mednarodno primerljivih študijskih programov. Tujim študentom ne bi ponujali vsebin oz. predmetov v tujem jeziku, vsaj ne v tem obsegu. Program je znatno povečal prepoznavnost univerze in nam tako odprl poti do partnerstev, ki jih drugače ne bi uspeli skleniti. Zagotovo prispeva tudi k povečanju vpisa na Univerzo v Mariboru, saj mladih ne zanimajo univerze, ki ne odpirajo vsaj del študijske poti v tujino.

Na področju praktičnega usposabljanja smo imeli največji slovenski projekt EUROSKILLS, ki mu je sledila serija projektov GRADEX. Mnogi kandidati brez te dodatne izkušnje ne bi uspeli pridobiti zaposlitev, saj je projekt temeljil na spoznanju, da trg delovne sile poleg strokovnega znanja pogosto zahteva osebe z določenimi spretnostmi.

V lokalnem okolju mednarodno navdušenje ni povečano le na univerzi, tudi v širši regiji smo priznan in zanesljiv partner, predvsem na jugovzhodu in v Srednji Evropi, pa tudi v Španiji, na Portugalskem in v Turčiji. Univerza v Mariboru je sprejela poslanstvo trajnostne družbene odgovorne univerze in sklepa sporazume o sodelovanju tako z lokalnimi oblastmi v regiji kot tudi z gospodarskimi partnerji v regiji. To je zagotovilo posledica spoznanj z mednarodnih izmenjav s partnerji v podprogramu Erasmus znotraj programa VŽU in sedaj programa Erasmus+. Ta so nam omogočila sodelovanja na ravneh, kjer sicer sploh ne bi bili seznanjeni z možnostmi oz. nas ne bi nihče niti povabil. Tako lahko trdimo, da smo na osnovi vključevanja v evropske programe prišli do stikov in priložnosti projektnega sodelovanja, kar je danes vidno v rezultatih naših projektnih prijav v pravzaprav vseh programih Evropske unije.

Program Erasmus je nedvomno prispeval h kakovosti dela na Univerzi v Mariboru, ne le v okviru Službe za mednarodno sodelovanje, temveč znotraj vseh služb in storitev Univerze v Mariboru.

Kako dobro smo se odrezali v programu Vseživljenjsko učenje

Rezultati programa Vseživljenjsko učenje v Sloveniji so lepo razvidni tudi iz statističnih prikazov, ki odražajo pestrost aktivnosti in veliko zanimanje za sodelovanje v programu s strani posameznikov in organizacij na vseh nivojih izobraževanja. Nanizali smo vam jih le nekaj, za podrobnejši opis pa lahko obiščete spletno stran <http://statistike.cmepius.si>.

VISOKOŠOLSKESK INSTITUTE

Program Erasmus znotraj programa VŽU je omogočil izkušnjo študijske izmenjave 9506 slovenskim študentom, priložnost mobilnosti v tujino pa je izkoristilo tudi 1926 članov učnega osebja na slovenskih visokošolskih institucijah in 1063 članov nepedagoškega osebja. Med 105 visokošolskimi institucijami jih je v programu sodelovalo 58 (vlogo jih je oddalo 64).

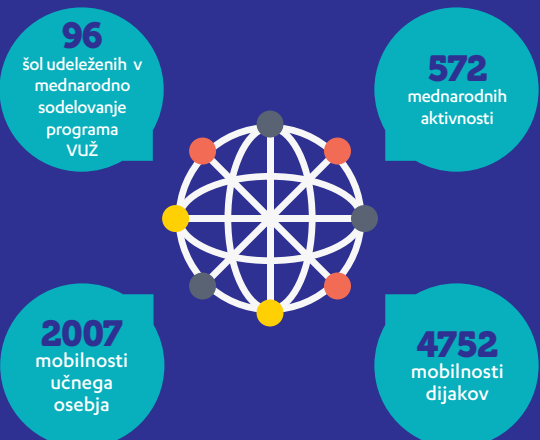

V Slovenijo je prek programa VŽU prišlo na izmenjavo 9312 tujih študentov, 2314 tujih visokošolskih profesorjev in 921 članov nepedagoškega osebja visokošolskih institucij.

SREDNJE ŠOLE

Med 116 srednjimi šolami – šolski centri so v statistiki šteti kot ena šola – jih je v programu VŽU sodelovalo kar 96 (vlogo je oddala 101 srednja šola), in sicer s 572 mednarodnimi aktivnostmi, v katerih so izvedli 4752 mednarodnih mobilnosti dijakov in 2007 mednarodnih mobilnosti učnega osebja. Srednje šole so bile v program VŽU vključene prek programov Leonardo da Vinci in Comenius. Najbolj zastopane regije so bile Osrednjeslovenska (25), Podravska (14) in Savinjska (11).

OSNOVNE ŠOLE

V mednarodno sodelovanje v okviru programa VŽU je bilo predvsem prek programa Comenius od 452 osnovnih šol vključenih 200 šol (vlogo pa je oddalo 279 šol) s 633 projekti in udeležbami na pripravljanih ali študijskih obiskih ter kontaktnih seminarjih v tujini. V okviru teh mednarodnih aktivnosti je bilo izvedenih 3367 mobilnosti učnega osebja in 2418 mobilnosti učencev. Najbolj zastopane regije so bile Osrednjeslovenska (55), Savinjska (29) in Podravska (24).

Pri podatkih o udeležbi institucij in posameznikov je zajeto obdobje od leta 2008 do 2013, v letu 2007 EK še ni uporabljala enotnega orodja za zbiranje podatkov.

IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

V izobraževanju odraslih je bilo v program VŽU prek programa Grundtvig vključenih 156 organizacij, ki delujejo na področju izobraževanja odraslih (vlogo jih je oddalo 332). V okviru akcij za področje izobraževanja odraslih je bilo izvedenih 944 mobilnosti izobraževalcev odraslih in 800 mobilnosti učečih se odraslih.

VRTCI

Slabše so bili v programu VŽU zastopani vrtci, od 403 vrtcev v Sloveniji jih je imelo odobren projekt le 24 (vlogo je oddalo 38 vrtcev). Večina odobrenih vrtcev je bila iz Osrednjeslovenske regije.

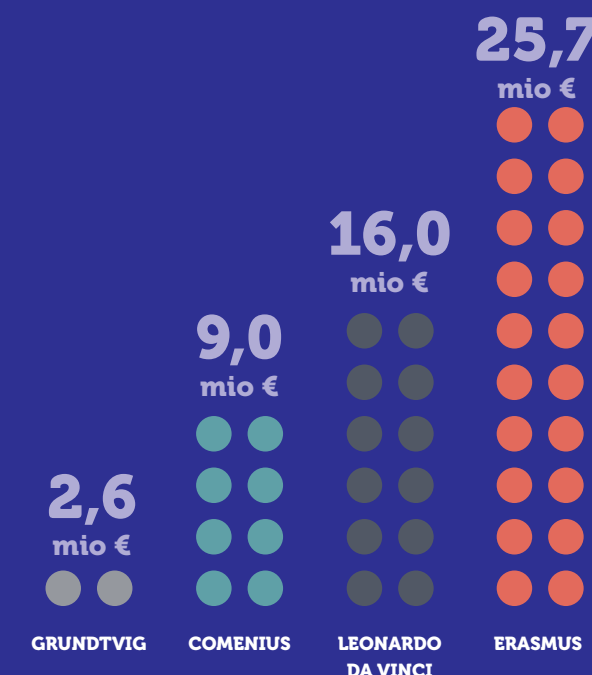
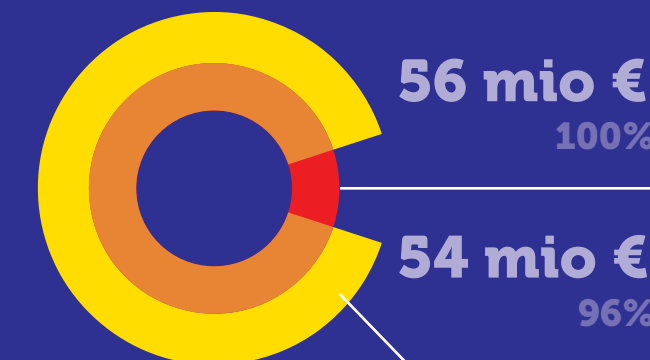
CENTRALIZIRANE AKTIVNOSTI PROGRAMA VŽU

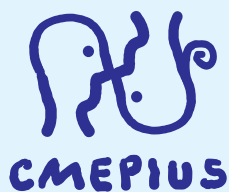
Slovenske organizacije so se izkazale tudi v centraliziranih aktivnostih programa Vseživljenjsko učenje. V centraliziranih projektih je sodelovalo kar 165 različnih slovenskih organizacij, in sicer v 340 projektih. Med temi projekti jih je bilo 41 koordinatorskih, v 299 pa so slovenske organizacije sodelovale kot partnerske institucije. Za več informacij o centraliziranih aktivnostih obiščite spletišče <http://eacea.ec.europa.eu>.

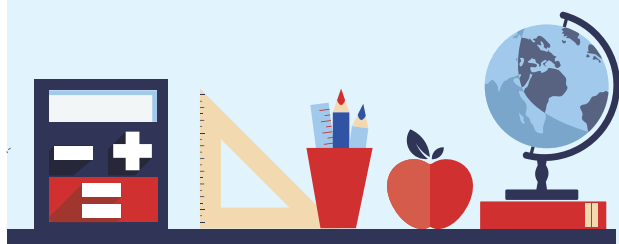
PORABA SREDSTEV

Poraba sredstev, ki so bila na voljo za izvajanje decentraliziranih aktivnosti programa Vseživljenjsko učenje v Sloveniji, je bila v povprečju višja od 96 odstotkov. V tem obdobju smo imeli na voljo skoraj 56 mio EUR, porabljenih pa je bilo nekaj manj kot 54 mio EUR. Največ sredstev – 25,7 mio EUR – je bilo namenjenih programu Erasmus (področje visokošolskega izobraževanja), za program Leonardo da Vinci (področje poklicnega izobraževanja in usposabljanja) skoraj 16 mio EUR, za program Comenius (področje šolskega izobraževanja) dobrih 9 mio EUR, najmanj pa za program Grundtvig (področje izobraževanja odraslih), in sicer 2,6 mio EUR.

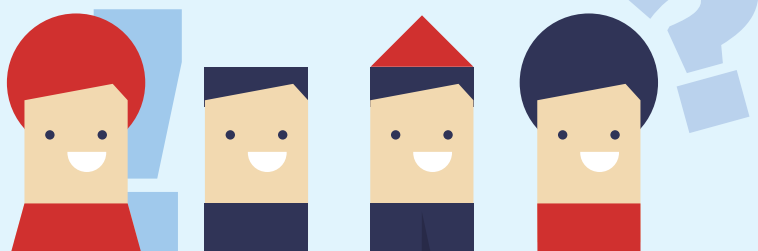

Splet: www.cmepius.si
FB: www.facebook.com/Cmepius
E+: [www.erasmusplus.si](mailto:newsletter@cmepius.si)

Vaše mnenje nam veliko pomeni,

zato bomo veseli vaših odzivov, predlogov
in pripomb na Novičnik, ki nam jih lahko
posredujete na elektronski naslov:
newsletter@cmepius.si

Kolofon

Založnik: CMEPIUS, Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja

Odgovorna urednica: Urša Bajželj

Lektorica: Petra Tomše S. P., P-LINGO izobraževanje, lektoriranje

Oblikovanje: Simetrija d.o.o.

Tisk: Tiskarna Radovljica

Naklada: 2000 izvodov

Naslov uredništva: CMEPIUS, Ob železnici 30a, 1000 Ljubljana

e-naslov: newsletter@cmepius.si

ISSN: ISSN 2385-8664

Ta publikacija je natisnjena s pomočjo sredstev Evropske skupnosti. Vsebina te publikacije ne izraža stališč Evropske skupnosti in je v ničemer ne zavezuje.